

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes száraz ára 4 fillér.

MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERZÉSSÉGÉÉ ÉS KIADÓNYVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Íde küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Az új főispán.

Az alkotmányos kormány előterjesztésére mint értesülünk koronás királyunk *Weszprémy Zoltánt*, Hajdu vármegye főjegyzőjét, Hajdu vármegye- és Debreczen sz. kir. város főispánjává fogja kinevezni.

A kinevezés hírért úgy a vármegyében, mint Debreczen sz. kir. városonál őszinte örömmel fogadták, mert a kinevezett főispánnak a kötelességek hű teljesítésében eltöltött múltja biztosítéka annak, hogy a megye és város kormányzása igazságos, erős és gyakorlatot kezekbe lesz letéve...

Mi mindig azt vallottuk, hogy a főispáni kérdés megoldása csak akkor lesz helyes, ha városunk élére olyan férfi kerül, aki napnál világosabban ismeri vágyainkat, törekvéseinket, a város szükségleteit és megértve a haladó kor szavát bölcs tevékenységgel igyekszik állásának súlyával alkalmainak, munkáját biztosítani.

Az új főispán egyéni értékét, modern gondolkozását, munkaszeretetét, közigazgatási tudását és igazságszeretetét mindannyian ismerjük. Ismerjük színmagyar lelkeit és a nemzeti ideálok iránt való lelkesedését. Itt él közöttünk, itt élte le gyermekkorát, ifjuságát, munkás férfikorának legszebb szakát, nem lankadvá a kötelességek teljesítésének sulya alatt, egészen bőltölvé hivatását, munkáját és becsületes törekvésével dísz és tiszteletet szerezve állásának, nevének...

Városunk nagy alkotások küszöbén áll. Az alapok le vannak rakva, a kiépítés anyagai összehordva. Megjött a várva-várt béke is, nincs tehát semmi akadály a város polgárai jólétét célzó munkának. Az új főispán első megjelenésénél bizonyára örömmel fogja látni, hogy a városi tanács lelkiismeretes hűséggel, következetes kitartással dolgozik a város üdvén, első törvényének tartva, nemcsak az eszmék útját egyengetni, hanem a modern haladás követeléseit ernyedetlen munkával, okos körültekintéssel, városunk háztartása egysúlyának megzavarása nélkül keresztül is vinni. Mivel pedig az új főispán eddigi életírnyát nem fogja megváltoztatni és megmarad abban a meggyőződésben, hogy fructus honoris onus, a tisztesség gyümölcse a munka, bizonyára kész örömmel viszi be a város munkakörébe dus tapasztalatait, munkakedvét és a tisztikar iránt való igazságos szeretetét.

Meg vagyunk győződve, hogy az új főispán elismerésével fogja jutalmazni az önzetlen és becsületes munkát és körülhatételten ildöz és megtorol minden oly törekvést, mely hitvány önösségből sarjadtak fel. Nem fog adni tért jogosulatlan törekvéseknek és erős kézzel fogja megfékezni azokat az elemeket, melyek túllépve hatáskörüket, minden egyebet tesznek, csak város kötelességüket nem teljesítik. Tudjuk, hogy az új főispán nem lesz híve a klikkrendszernek és az embereket, mivel ő is egész életében a munka

embere volt, munkájuk után és nem korteskedések közt szerzett oleszó érdemek nézőpontjáról fogja méltányolni. Tért fog nyújtani a munkás tehetségeknek és az önmagukat felemelt, képzelt nagyságokat visszatérleti megérdemlett helyükre.

Miután pedig az új főispán nagyon jól ismeri a köz igazgatási tisztviselők nehéz helyzetét, hosszú évek dus tapasztalásából látja a városi tisztviselők fizetése rendezésének szükségességét, bizodalommal hisszük, hogy e tekintetben támogatásunkra lesz mára a közel jövőben. Szervezeti szabályzatunk tárgyalásával kapcsolatban az a fontos kérdés bizonyára meg lesz oldható és hovatovább megszünik az aggodalom, mely a csekély és aránytalan fizetés miatt ránehezedik a tisztviselők többségére.

Ennyit akartunk elmondani az új főispán közel kinevezése alkalmából, benső tisztelettel üdvözölve személyét, kit eddig is tisztelni és becsülni tanultunk. Érezze magát közöttünk úgy a hivatalostéren, mint a társadalmi érintkezésben és a város javát célzó munkás törekvésében összeforrva járjon vele az a tudat, hogy a város tanácsa és tisztikara tehetségének legjavát ajánlja fel az egyetértő és egyakarathat megnyilatkozó munkára.

Reményeiket váltsa be a jövő, munkáján legyen Isten áldása!

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság szerdán ülést tartott. — A bizottság 24 tagja közül közel 20 an voltak jelen. Elismeréssel konstataljuk azt, hogy az elnökségi felhívásnak eredménye lett, s hogy a bizottság minden egyes tagja meleg érdeklődéssel viseltetik az egyes városi ügyek iránt. Csak aztán a jövőben is így legyen.

A szerdai ülésen jelen voltak Vecsey Imre elnöklete alatt: Riekl Antal, Rochlitz Arthur, Kiss Albert, dr. Tüdös János, Hochfelder Jakab, dr. Nagy Sándor, dr. Magass György, Sinka Sándor, Szabó Kálmán kamarai elnök, képviselő, dr. Szikszay Szabó József, Márk Endre, Roncsik Lajos, dr. Fejér Ferencz, Juhász Ignác, Kardos László, Ij. Schwartz Vilmos, Csanak József, Márton Imre, Bészler Károly, Aczél Géza, Zádor Lajos, Oláh Károly.

A *róm. kath. egyház téglasegélye.* A város annak idején nagy mennyiségű téglát adott a róm. kath. egyháznak a főgimnázium épületéhez. Az építésnél azonban ezt a téglamennyiséget nem használta fel, 435,334 darab megmaradt belőle. A róm. kath. egyházközönségi bizottmány kéri a várostól vagy a megmaradt, de az nem szállított téglát vagy annak pénzértékét.

Roncsik Lajos ellenzi a kérelem teljesítését. A város

kifejezett célra szavazta meg a téglát. Sem téglát, sem annak az ára nem illeti meg a róm. kath. egyházat.

Márk Endre: A közzététel határozatot be kell tartani. A r. kath. egyház kérelme jogosult és ez irányban konkrét javaslatot tesz.

Márton Imre: A közgyűlés határozat azt mondja: „az építéshez szükséges” téglanyagot szavazta meg a város. Ez a téglanyag felhasználható és így a kérelmet teljesítetnek nem tartja.

Szabó Kálmán és Nagy Sándor dr. a kérelmet teljesítés mellett szólalnak fel.

Juhász Ignác a kérelmet teljesíteni kívánja, nem péntekkorban, hanem téglanyagban. Kiss Albert, Kardos László ugyanilyen értelemben szólal fel.

Varga Károly felvilágosítást nyújt, hogy miért nem használta fel a téglanyagot a róm. kath. egyház. A közgyűlés ugyanis építési és céorszéptéglát szavazott meg, az építéshez pedig másképp is szükséges volt a róm. kath. egyház kétségbevitelére a városotól.

Magyar György azt indítványozza, hogy míg ez a kérdés tisztázva nincs, vetessék le az ügyt a napirendről.

Márk Endre: Szorító itt halasztásra nincs szükség.

Juhász Ignác a kérelmet teljesítése mellett foglalt új fölállat.

Ronesik Lajos igazolja azt, hogy a róm. kath. egyház azért nem vette igénybe a téglát, mert nem volt készen a körtemplomban. Az építkezés pedig szinte kellett.

Szavazásra kerüljön a dolog, a jog- és pénzügyi bizottság Márton Imre egyetlen szavazatával szemben; a többi összes szavazatokkal együtt kimondja, hogy a téglatermelésben megnevezésére ajánlja a közgyűlésnek, de csak akkor szolgálhat ki, ha a körtemető forgalma megengedi és a kellő téglamennyiség kézen lesz a nélkülözhetővé válik.

Márk Endre javasolja, hogy ezután a jog- és pénzügyi bizottság első jogügyi véleményekkel torlesztessék elő az egyes ehhez hasonló jogügyi szempontokból származó ügyek. Ezt a bizottság egyhangúlag magává teszi a javasolja a tanácsnak, hogy az ilyen fontos ügyek jogtanácsosi, illetve főügyvisi véleményekkel terjesztessék elő.

Jószet kir. hercegre szobra. Jószet kir. hercegnak Budapest fővárosi szobrát akar felállítani. A legmagyarabb kir. herceg szobrára hozzájárulást kérnek Debreczen városától is.

Ronesik Lajos főszámváró 5000 koronával kíván a szobor költségéhez hozzájárulni.

Márk Endre: Ha a főváros 20.000 koronát szavazott meg, nekünk elég, ha 1000 koronával járulunk hozzá.

A bizottság 1000 korona hozzájárulást szavaz meg Jószet kir. hercegre szobrára.

A költségvetés egyelőre kérelmet. A debreczeni költségvetés egyelőre 600 koronát kér az egyület céljaira. Az egyület minden évben kapott 300 koronát. De az ex-lux miatt az elmúlt évben nem kapott.

Zádor Lajos melegen pártolja az egyület kérelmét, ugyanintén Márk Endre is. Az egyület a magyar ipar fejlesztését tűzte ki feladatának.

Oláh Károly: Fontos az egyület működése. Ez helyi egyület. Az évi segélyt 500 koronára kellene felelni.

Márk Endre ehhez hozzájárul.

Juhász Ignác: Tökéletesnek kell. Elég lesz 500 korona segély.

Dr. Fejér Erecz: Léversenyek, urkozsok kérelmével takarékoskodhatunk, de ilyen nemese céljai nem szabad takarékosnak lenni 500 korona segélyt ajánl.

A bizottság a folyó évre 300, a jövő évre 500 korona segélyt szavaz meg a költségvetés tanfolyam céljaira.

400.000 korona a kollégiumnak. A tiszatoli ev. ref. egyházkerület 400.000 korona segélyt kér a városotól a debreczeni ev. ref. egyház Kiskolájának főgimnáziumi építetere.

A mi híres főiskolánk épülete ugyanis már száznok bizonyult a főgimnázium helyiségei számára egész új épületre van szükség. A körkötésügyi kormány a célra önként ajánlott fel 300.000 koronát. Századokra szóló építetéről lévén szó, ez még nem elég. Enért kéri a város segélyét. Az épület a Csokonai-szobor háta mögött levő Péterfia utca 1., 3., 5. és 7. számok alatt levő házak telkén építeték.

Ronesik Lajos: A fedezet kérdését illetőleg azt javasolja, hogy a 400.000 korona vagy a nagy kölcsönből fedeztessék, vagy a községi adók pótló alappól, mint kamatteljesítő kölcsön vétessék, mondjuk 40 esztendőre, mely idő alatt a hátramaradt könnyebben törlesztés. Természetben téglát sőt, adományt ne szavazzunk meg, mert az komplikálná a helyzetet.

Nagy Sándor dr.: Elvben megnevezése a 400.000 kor. segélyt a bizottság feladata megvalósítani akkor dílana ha elvben egyhangúlag megnevezése a segélyt, mellyel az egész 3000 generációnak tartozunk.

Siska Sándor: Közvetet mond Nagy Sándornak szép nyilatkozatát. Ő is elvben hozzájárul.

Márton Imre: Mielőtt elvben határozunk a finansziális kérdéssel is tisztában kell lennünk. Az az évi árszármadás nem kedvező eredményeket tüntet fel. Akarunk hozzájárulni a német országhoz, de legyünk tisztában azzal, hogy honnan.

Ronesik Lajos: Kérdés még az is, hogy milyen feltételek mellett adjuk meg a segélyt. A róm. kath. főgimnázium segélyezésénél is feltűnik kikötések.

Oláh Károly: Csak elvben határozunk. A többi kérdést elő kell készíteni kikötéseket, feltételeket tenni kell. Ezekről a feltételekről a nagy összeg fedezetére vonatkozólag most így hamarosan nem határozhatunk.

Kiss Albert: Az épület helyét nem tartja alkalmasnak s általában az egész építési terv nincs kellőleg előkészítve, szerinte. De azért, ha már idekerült ez az ügy, a kérelmet tárgyban határozunk kell. Az is tény, hogy feltételeket kell kikötni, amelyeket később meg lehet állapítani.

Márk Endre: Ami a feltételeket illeti, azokat precízizálni kell, hogy mik lehetnek azok. De ami a fedezetet illeti, az részletkérdés. Nekünk fedezetet kell korezni a 400.000 koronára s mindenesetre fogunk is találni. De milyen feltételeket akarunk kikötni? A tanárválasztásokba bele nem folytathatunk, az igazgatásba bele szólásunk közvetlenül nem lehet, ellenőrzésre sincs okunk. A nyelvi oktatás kérdése is kiárat dolgos. Így hát kikötéseket nem tehetünk, de erre nincs is szükség.

Kiss Albert: Kér a feltételek ügyével zavarni a dolgot.

Oláh Károly: Olyan mérvben nem lehet azt kijelenteni, hogy mi feltételeket nem állíthatunk fel. Sok olyan apró kérdés van, amelyeket igenis tisztázhatunk a feltétellel köthetjük ki.

Aczél Géza: Az ügy előkészítésébe a várost be kell vonni. Most csak elvleg határozhatunk.

Márton Imre indítványozza, miszerint mondassék ki, hogy a bizottság elvleg javasolja a kért segély megadását. Önmagának, fedezetének s esetleg feltételeinek megállapít-

hatása tekintetében azonban a kérdésnek előkészítése lévén szükséges: avégett az ügyet a tanácsos visszatérjeszti.

Márk Endre: Szavazzuk meg elvileg most a segély összegét. A részleteket azután tárgyalhatjuk.

Zádor Iajos: Debreczen jól fel fogott érdeke kívánja, hogy a segély megszavazzuk. Debreczen híres főiskolájának fejlesztése elől el nem zárkozhatunk. A 400,000 korona segély megszavazását javasolja. Most nem is kőtné feltételekhez a dolgot.

Dr. Tüdös János: A főiskola kijelölt helyét ő sem tartja alkalmasnak. Igenis lehet feltételeket kikötni, olyanokat, amelyek nem sértik a főiskola autonómiáját. Javasolja a 400,000 korona megszavazását.

Kiss Albert ismerteti az építkezés ügyét. Azon a nézetben van, hogy a részleteket később állapotuk meg, az sokféleképpen változhatnak. Itt csak az a fontos, hogy a város 400,000 koronával hozzájárul az építkezéshez.

Juhász Ignác: Szavazzuk meg a 400,000 koronát, de a felhozott kérdésekben előzetesen kell határozni. Márton Imre indítványához járul hozzá a bizottság mondja ki, hogy óhajta a 400,000 korona megszavazását, de a fedezetre, a feltételek kikötésére vonatkozó részletkérdéseket előbb kell megoldani.

Szavazásra kerülvén a dolog, 10 szavazattal 6 ellenében Márton Imre indítványát elvetik.

A bizottság ezután nagy többséggel kimondja, hogy a református főgimnázium épülete építéséhez javasolja a 400,000 koronás hozzájárulást. A 400,000 koronát úgy adja, mint örökadományt, azzal a kikötéssel, hogy azon jogviszony, mely a város, egyház és kollégium között a törvények szerint fennáll, továbbra is fennmaradjék és biztosságtassék. A fedezetre vonatkozólag az ügy előkészítésével a tanácsot megbizja.

A bizottság lapunk zártakor folytatja ülését.

A magyaripar pártolása.

Írta: Kóncz Ákos.

A „Szabadság” cz. politikai napilap keddi számában egy gyönyörű czikket olvastam a *Matelesy László* tollából „A tulipán” czimen. Édes érzésekkel telt meg a lelkem, mert a cikkely minden sora dicsőítő éneke ama nagy nemzeti mozgalomnak, mely hazánk legválságosabb politikai küzdelmei között hangzott el a nép ezreinek lelkéből. Nemzetünk színe-java, virága egyesült a lelkesedésben és különösen a magyar hölgyek alkottak egy olyan táborn, melynek lobogói alatt az ország minden részében egy hatalmas csapat áll, melynek tagjai a női lélek utólérhetetlen kedvességével, fáradhatatlan buzgalommal, a rábeszélés finom művészetével és a honleányi szív édes érzésével támogatják, pártolják a tulipán mozgalmat...

Lelki gyönyörrel olvastam a fentemlített szép cikkelyt, egy kevés vádat is olvastam ki abból, amennyiben a cikkelyről elszomorodva kérde, hogy hol van e mozgalom itt Debreczenben? Hol a debreczeni nők lángoló hazaszeretete, lelkesedése? Csak a debreczeni nők maradnak távol a szent harcztól?

Tudtommal, mert magam is részt vettem a tulipán mozgalomban, a magyar iparvédő egyesület női és férfi osztályának alakuló ülésén — nálunk már a nemzeti védelem napjában felcsapott a lelkesedés lángja. Egy nemes lelkű, női érzékeny gazdag, a nemzeti eszmék ideális lelkű harczosa *Weszprémy Zoltánné* urasszony vette kezébe ezt a nemzeti ügyet és az ő szent lelkesedése, buzgalma egy egész lelkes táborn terelt a tulipán mozgalom

körébe. A magyar iparvédő egyesület, mely egy és azonos az országszerte megindult tulipán mozgalommal, nálunk is meg van alakítva és amint tudom, ennek úgy női, mint férfi-osztálya, habár csöndben, de annál nagyobb eredményel dolgozik, minden kedvező alkalmat felhasználva arra nézve, hogy a feltörő lelkesedés ne legyen szalmaláng, hanem egy folyton lobogó szent tűz, mely lángjával elpusztítja mindazt, ami nem magyar.

Nem tagadom, hogy az országos mozgalom kezdetén magam is abban az aggodalomban éltem, hogy a feltörő lelkesedés a politikai kibontakozás ürvendetes hírére le fog lohadni. Iserem magunkat, ismerem nemzetem nagy és példatlan erényei mellett lelkesedésének szalmatűzét is. De hála a magyarok Istenének és a nemzeti geniუსnak, az eredmény arra tanított, hogy higgyek és reméljek rendületlenül a tulipán mozgalom folyton növekedő és soha nem lankadó erejében. A speciális magyar virág kultuszának általánál együtt látom nemzetem minden vidékét és boldoggá tesz az a tapasztalás, hogy ez a nemzetnevelő, nemzetesítő mozgalom a magyar nők kezeibe van letéve ama nők kezeibe, kiket a gondviselés csodálatos hatalma a gyöngédűgők daczára is annyi erővel, kitarással ajándékozott meg, hogy az általuk istápolot, gyöngédű kezük által dédelgetett eszme kikél burkaiból szeretetüknek melege, lelkesedésüknek nap sugarra alatti is beborítja illatos virágaival az eddig kopár mezőket, hegyeket, völgyeket és halmokat. — A női akarat csodákat teremthet, a női szív edes érzése az eszmények szertétre tanít milliókat és a női lélek gyöngédű és mégis mindennél hatalmasabb rábeszélő képessége, nyájias szavának csöngése, egész lényének mérhetetlen jósága.

És mindezen erények, a szervezésnek eme nélkülözhetlen kellékai mind megvannak városunk hölgyeinek lelkében és egyéniségében. Az ő díszes táboruk mellett pedig egy egész csapat lelk. s férfi áll a magyar támogatására. A megalkult egyesület vezető szelleme *Weszprémy Zoltánné* urasszony a mozgalom kezdete óta páratlan ügybuzgalommal fáradozik és az ő kezében minden eszme virágot és gyümölcsöt hoz, megvagyunk győződve, hogy az ő vezetése alatt álló mozgalom a magyar iparvédelemnek egy állandó támogatójává válik. A munka, főleg kezdetben, nehéz. Számolni kell a viszonyokkal, nem kevésbé a nehezen legyőzhető elfogultsággal, mely abban nyilvánul, hogy iparunkat még magunk is fejletlenebbnek tartjuk, mint amilyen az valóban, nehéz a begyepesedett utakat megtisztítani a meggyőzés eszközeivel, itt-ott még a kicsinylő mosolyt is el kell tűrnünk, mert hiszen kévébontogató Zoilusok mindig lesznek a világon, de az egyesített, egy czélra törekvő, egy eszmét szolgáló akaró akarat előtt nincsenek, nem lehetnek le nem dönthető akadályok.

Jól esik itt felemlítenem, hogy a debreczeni játékony nőegylet még az országosan megindult iparvédő mozgalom előtt már dicsőereszt buzgalmat fejtett ki a magyar nemzeti háziipar érdekében. Az egylet nagyérdemű előke *Veressné Szalmáry Teréz* urasszony soha nem lankadó buzgalommal hirdette azt az elvet, hogy ne alamizsnát adjunk a szegényeknek, hanem munkát. Amaz sok esetben céltalan és itt-ott pirulást fest az arczokra, ellenben a munka felemel, nemest, jóvá tesz. Mag is teremtette a nőegylet szövőiparszolgálatját, ingyen taníttatva a jelentkezőket a szövés különböző ágainak ismeretére. És ma ezek a növényedékek áldva emlegetik a nőegyletet, mert nem alamizsnából élnek, hanem tisztas munkából, kényesert szerezve csa-

ládjuknak. Valóban embermentő munkát végzett a nőgyelet kicsiny körében nemcsak, hanem a magyar hazai háziipar szeretetére, művelésére oktatta azokat, akik azelőtt az emberi könyörületre voltak utalva.

És még mennyi üdvös dolgot teremthetünk meg, ha a megindult mozgalom nagyobb arányokat ölt. Az új eszmék nehezen vernek gyökeret, de ha az elvetett magot a magyar nők gondos kezei öntözik, bőségesen hajt az levelet, megtermi virágait és gyümölcseit bizonyára. Rendületlenül hiszek ebben és már eleve tudom, hogy a debreczeni iparvédő egyesület működése körében egy egész sereg alkotás ébred életre.

Felbredt a nemzet lelke is és nyílt szemekkel látja immár azt az utat, melyen haladnia kell. Nemzeti államot kell teremtenie, magyarrá tenni mindent a magyar hazában. És ezt a törekvést teljesíteni is fogja, mert eddig nem ismert, talán nem is sejtett erőforrásait felkutatja, azoknak éltető vérért felhasználja.

Csakis így lehet boldog, erős, megelégedett és nagy már a közel jövőben?

A debreczeni bérkocsi ipartársulat alapszabályai.

1. §.

A társulat czime: Debreczeni Bérkocsi Ipartársulat. Székhelye: Debreczen. Pecsétje. kóralakban. Debr. Bérk. Ipart. 1905.

2. §.

A társulat célja: a bérkocsi iparosok közös érdekének megóvása' és előmozdítása, jogos igényeik érvényre juttatása és jogtalan sérelmeik orvoslása.

A hatóságok tájékoztatása és felvilágosítása a bérkocsi ipar körébe vágó szakkérdésekben, valamint közbenjárás a hatóságoknál a bérkocsi ipar közrendészeti és közhasznu irányítása céljából.

A bérkocsi gazdák és segédek közötti viszony rendezése, a következőleg:

- a) segédeknek díjtalanul munkát közvetít,
- b) a rendőség részéről kiszolgáltatandó jogosítvány elnyeréséhez az érdekelteknek, a debreczeni bérkocsi ipari szabályrendelet vonatkozó rendelkezései szem előtt tartásával, ajánló igazolványt ad, vagy azt indokolva megtagadja, s a hajtási jogosítvány elvonása végett az illetékes hatósághoz szükség esetén jelentést tesz;

végre: nyilvános panaszkönyvet tart a társulati tagok számára panaszak felvétele végett és azokra megteszi a szükséges intézkedéseket.

3. §.

A társulat tagja minden önálló bérkocsi iparos, aki ez iparát Debreczen város területén gyakorolja. Nők és kiskorúak, ha a bérkocsi ipar üzésére felkészültek, tagsági jogukat csak egy társulati önjogu léri tag, mint esetről-esetre megbízott által gyakorolhatják.

A tagul való jelentkezés a társulat elnökségénél eszközlendő. A felvétel fölött a választmány határoz.

4. §.

A tagokjogai: a) A társulat közgyűlésén részt vehetnek, felszólhatnak, szavazati jogukat gyakorolhatják, a társulat tisztségére szvenvedő választóképeséssel bírnak, kiskorúak és nők kivételével, kik szólási és szavazati jogukat csak az előző §. értelmében gyakorolhatják és a tisztségekre szvenvedő választó képeséggel nem bírnak.

Az iparuk gyakorlása közben bárhonnán eredő jogtalan megtámadás és sérelem esetén a társulat erkölcsi támogatását igénybe vehetik;

c) a munka viszonyból netalán eredő vitás kérdések esetében a társulat közbenjárását igénybe vehetik;

d) a társulat tagjait megillető minden kedvezményben részesülnek;

e) bármely társtag halála esetén, hozzátartozói a társulat lobogójának a végítésesség emelésére való használatát díjtalanul igényelhetik.

5. §.

A tagok kötelességei: Az alapszabályoknak és a társulat érvényes határozatainak pontos betartása, a társulat és a bérkocsi ipar érdekeinek szívukön viselése és közös céljainak előmozdítása.

a) A tagsági járulékok pontos fizetése. A tagsági járuléka áll: a belépés alkalmával egyszer s mindenkorra fizetendő 3 korona beiratási díjból, továbbá a havonként előre fizetendő 1 korona tagdíjból. Az elhalt tagok özvegyei és kiskorú gyermekei, amennyiben az elhunyt iparát folytatják, a beiratási díj alól fel vannak mentve.

6. §.

A társulati tagság megszűnik: a) a tag halála által;

b) a bérkocsi ipar felhagyása által, mely esetben azonban a folyó év végéig esedékes tagdíjak egyszerre befizetendők;

c) kizárás által. Kizárható a választmány határozata folytán az olyan tag, aki viselkedésével a társulat belbékéjét, vagy tisztességét súlyosan megsérti. A kizárás tárgyában hozott választmányi határozat a kihirdetés, vagy kézbesítéstől számított 15 nap alatt a közgyűléshez felelbezhető. A jogerős határozatról az illetékes hatóságnak jelentés teendő.

7. §.

A társulat ügyeit intézik:

a) az elnökség, melynek tagjai: az elnök, alelnök és jogtanácsos;

b) a tiszviselők; nevezetesen a jegyző, pénztárnok és ellenőr;

c) a választmány, mely hat rendes és két póttagból áll. A jogtanácsos és jegyző kivételével, az elnökség, a tiszviselők és a választmány tagjai minden évben újra választatnak. Időközben bármely tiszviselő állására nézve előforduló üresedéseket a legközelebbi közgyűlésig a választmány tölti be.

8. §.

Az elnök képviseli a társulatot a hatóságok és harmadik személyek irányában; összehívja a köz- és választmányi gyűléseket, s ezeken elnököl, a társulat mindennemű iratait a jegyzővel együtt aláírja, a határozatok végrehajtásával gondoskodik, ellenőrzi a folyó ügyek intézését, aláírja a választmány által elhatározott kiadásokra vonatkozó utalványokat, indokolt sürgős esetben a pénztárból, a választmány utólagos jóváhagyásának fenntartásával, 40 negyven korona erejéig kiutalást eszközölhet, őrzi a társulat pecsétjét és a pénztárszekrény ellenőrző kulcsát, akadályoztatása esetén felelős helyettesről gondoskodik, örökdi a társulat vagyona és tiszviselőinek működése felett.

9. §.

Az alelnök az elnököt, akadályoztatása esetén, vagy felhívása folytán minden jogaiban és kötelességeiben helyettesíti.

10. §.

Ugy az elnök, mint az alelnök tartoznak minden hónapban és pedig egyszer nappal, egyszer éjjel a város területén két választmányi taggal együtt az ipartársulati tagok tulajdonát képező kocsik, lovak, szerszámok tisztán tartására és az ipartársulatra tartozó bérkocsisok hajtása, viselkedése és a szabályok betartása felett ellenőrző szemlélt tartani és a tapasztalatról a legközelebbi választmányi ülésen beszámolni.

11. §.

A jogtanácsos viszi a társulat jogi képviseletét, érvényesíti a társulat és az iparosok összességének közös jogait hatóságokkal és magánosokkal szemben. Az elnök és alelnök akadályoztatása esetén őket helyettesíti. Díjazását a választmánnyal történt megállapodása szabályozza.

12. §.

A jegyző vezeti a gyűlések jegyzőkönyvét, végzi a társulat mindennemű fogalmazási teendőit és levelezéseit, őrzi és kezeli az irattárt, vezeti a társulat iktató-, panasz-, tagnévsor- és egyéb könyveit és teljesíti mindazon irodai teendőket, melyeket az elnökség hozzá utal.

13. §.

A pénztárnok kezeli a társulat vagyonát, gondoskodik a beíratási és tagdíjak behajtásáról. A kiadásokról és bevételről szabályszerű könyvet vezet, mely az elnök, vagy az ellenőr kívánságára bármikor rendelkezésére bocsátandó. Csak olyan összeget fizethet ki, amelyre vonatkozó utalvány az elnök és ellenőr aláírásával el van látva.

A száz (100) koronán felüli készpénz a választmány által kijelölendő takarékpénztár betéti könyvében gyűmölcsötetendő. A betéti könyv, a társulat pénzei és értékei, a pénztári könyvek, nyugták és utalványok a pénzszekrényben őrzendők, amelynek egyik kulcsa a pénztárnoknál, egy-egy egyforma kulcsa pedig az elnök és ellenőr által őrzendők. A pénztárnok az őrizetéről bizott társulati vagyonért egész vagyonával felelős. A választmányi üléseken a társulat egész vagyonáról szóbeli jelentést tenni tartozik.

14. §.

Az ellenőr ellenőrzi a pénztári kezelést, e célból tartozik havonként legalább egyszer a pénztári könyveket és számadásokat megvizsgálni. A kiadási utalványokat aláírja és őrzi a pénzszekrény ellenőrző kulcsát.

Az ellenőr a netaláni mulasztása folytán előállott károkért a pénztárnokkal egyetemlegesen egész vagyonával felelős.

15. §.

A választmány tagjai: az elnök, alelnök, jogtanácsos, jegyző, pénztárnok, ellenőr és hat választmányi tag. Valamely választmányi tag lemondása, kilépése, vagy elhalálozása esetén az elnök által, a legtöbb szavazatot nyert póttag hívandó be. A választmány a szükséghez képest tart üléseket. A határozat képtelenséghez az elnök, vagy helyettesén kívül legalább öt tag jelenléte szükséges. Ha az összehívott gyűlés nem határozatképes, a nyolcz napon belül megtartandó újabb gyűlés, a megjelentek számára való tekintet nélkül, határozatképes.

A választmányi ülésein csak választmányi tagok vehetnek részt. Tíz rendes tag kívánságára az elnök által rendkívüli választmányi gyűlés hívandó össze.

Ha valamely választmányi tag három egymásután következő választmányi ülésről igazolatlanul elmaradna,

tisztségéről lemondottnak tekintendő, s helyébe a sorrend szerinti póttag meghívandó.

16. §.

A választmány ügykörébe tartozik:

- a) a tisztviselők eljárása és az ügyvitel felett őrködni;
- b) a tagok felvétele felett határozni;
- c) a pénztári számadásokat felülvizsgálni, kiutalásokat elrendelni, illetve jóváhagyni;
- d) a közgyűlés tárgyai előkészíteni, különösen az évi zárszámadást és a jövő évi költségeloirányzatot átvizsgálni;
- e) a társulatlak az alapszabályok 2. §-ában körülírt czéljait minden irányban megvalósítani és érvényre juttatni;
- f) a jogtanácsos és jegyző tisztelet díját, valamint a társulati eljáró fizetését megállapítani.

17. §.

Minden év január havában rendes közgyűlés tartandó, melyről a tagok a tárgysorozat közlésével a közgyűlés előtt legalább nyolcz nappal külön meghívók útján értesítendők. A határozat képtelenséghez a rendes tagok egy ötöd ($\frac{1}{5}$) részének jelenléte szükséges. Határozat képtelenség esetén tizenöt napon belül újabb közgyűlés hívandó össze, mely a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes.

Sürgős intézkedés szükségére esetén az elnök által, vagy husz rendes tag írásban benyújtott indokolt kívánságára rendkívüli közgyűlés hívandó össze.

18 §.

A választmányi és közgyűlések jegyzőkönyvét az elnök, jogtanácsos és jegyző, valamint a gyűlés megnyitásakor a gyűlés vezetője által e célra felkért két hitelesítő írja alá.

A szavazás rendszerint nyilvános és felállással történik. Tíz tag írásbeli kívánságára névszerinti, vagy titkos szavazás rendelendő el.

Határozat hozatalnál egyszerű szótöbbség dönt. Szavazat egyenlőség esetén a gyűlés vezetője dönt.

19. §.

A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

- a) az elnökségnek a társulat működéséről szóló évi jelentése;
- b) a pénztárnok és ezzel kapcsolatban az ellenőr számadása és jelentése;
- c) az elnökség, tisztviselők és választmányi tagok választása, illetve amennyiben az elnökségben, vagy a tiszt karban valamely hely időközben megüresedett, s az év folyamán rendkívüli közgyűlésen még be nem töltött volna, — a megüresedett hely betöltése;
- d) a választmánytól a közgyűléshez felebbezött határozatok felülvizsgálása;
- e) az alapszabályok módosítása;
- f) határozat hozatal a társulat feloszlására vonatkozólag;
- g) az alapszabályok 6. §. c) pontja szerinti kizárás felett való határozat;
- h) a jövő évi költségvetés megállapítása;
- i) minden indítvány, mely a közgyűlést megelőzőleg legalább három nappal, legkésőbb hat tag által, az elnökséghez írásban benyújtatik.

20. §.

Ha a tagok egy harmad része írásban benyújtott indítványban a társulat feloszlatását, vagy más társulatra való beolvadást hozná javaslatba, 30 napon belül rendkívüli közgyűlés hívandó össze. A feloszlatást, vagy beolvadást tár-

gyaló közgyűlés határozatképességéhez a tagok háromnegyed részének jelenléte szükséges.

A társulat vagyonáról a felosztást, vagy beolvadást kimondó közgyűlés rendelkezik.

A társulat önmagától feloszlatnák tekintendő, ha a tagok száma tízre szállana le.

A felosztás, illetve beolvadás, továbbá az alapszabályok módosítása tárgyában hozott közgyűlési határozat jóváhagyása czéljából a m. kir. kereskedelmi miniszteriumhoz felterjesztendő.

21. §.

Ha a társulat az alapszabályokban meghatározott ezelt és eljárását, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, amennyiben további működése által az állam, vagy a társulati tagok vagyoni érdeke veszélyeztetetnek, a kir. kormány által haladéktalanul felfüggeszthető, s a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményezéséig képest végleg is feloszlatható, vagy esetleg az alapszabályok pontos megtartására, különbeni felosztás terhe alatt, kötelezhető.

Kelt Debreczenben a „Debreczeni Bérkocsis Ipartársulat” 1905. évi november 23-ik napján tartott alakuló gyűléséből.

Tóth János,

mint az alakuló közgyűlés jegyzője.

Vetésy Béla,

mint az alakuló közgyűlés elnöke.

33.855/VI. A. szám.

Jóváhagyom azzal, hogy az alapszabályok 10. §-ában „együtt-kocsik” szavak közé „az ipartársulati tagok tulajdonát képező”, valamint ugyanebben a §-ban „és a bérkocsisok” szavak közé „az ipartársulathoz tartozó” szavakat irtam.

Budapestben, 1906. évi márczius hó 31.

A miniszter helyett:

Szterényi,
államtitkár.

A városi muzeumból.

A Basa-halom megásatása. A városi muzeum idei ásatásai programjában egy vagy két halom megásatása is szerepelt, abból a kettős halom sorból, amely a városot nyugatra, Felső-Józsáttól délfele haladva, Szepes-pusztáig húzódik, leginkább az ugyanezredt új osztású földekén.

E halomok legnagyobb része magánosok földjén emelkedik, s amikor (április elején) a helyszínen megtekinthetők azokat, már felszántva és bevetve találjuk. Részint ezért, részint más nyomos okoknál fogva, amelyeknek előadásával az újság helyett nem akarom elfoglalni, a Basahalom megásatásában állapotunk meg. E halom (legalább névről melyik lakosa Debreczennek ne ismeré?) a debreczeni—budapesti vasúttól délre, a Téglás-kerttől nyugatra, a Balogh-féle téglagyár szomszédságában emelkedik, közvetlen a Szepes-pusztára vezet út mellett, a Komlós-kert nevezetű birtokon, amelyet jelenleg a bolgár kertészek bérelnek.

A halom igen szabályos kup alakú. Partos helyen emelkedik s magasságát 6 és fél méterre becsültük. Kissé lapos, ami igazolási látszik azt a debreczeni száj hagyományt, hogy 1660-ban e halmon üttette fel a sátorát a kinnemzsong Szepesi Bana. Horpádások, bogalások nyomai nem látszanak a felületén; — igaz, hogy néhány év előtt az eke vasa ezt a halom felületét feltörte. Bevetették most is árpával. A nevezetes halom megásatásához április 10-én fogtunk nyolc napszámossal. Másanнан szerzett tapasztalatok után idő-és munkakímélés végett a keresztárokkaival való kutatást mellőztük. Ezek helyett a halom tetején 100 négyzetméter terület felősszántásával lefelé lépcsőzetesen aknát ástunk, amelyből a földet részint a székerek hányattuk részint a halom déli lejtőre hordattuk.

A munka már 60—70 cm. mélységen túl is igen nehezen haladt. Mert a halom folyton nagyon kemény, fekete, s többekévesbéd szikes agyagból összehordottnak bizonyult; s állandóan csáknnyál kellett felvágniok napszámosainknak. Az aknát a valamivel lágyabb

északi oldalon melytettyük s ily módon hat méternél mélyebbre értünk, sőt az 6 és talajban hét méter mélyben sárga agyag-réteget találtunk, amikor most már ásóval dolgozható egyik munkásunk elkorhardt fadarabokat vett észre. Ez biztató jel volt. Csakhogy mielőtt tovább kutathattunk volna, a délfele mutató fikorhadványok után a felettköz lévő mintegy 40 köbméternyi padkát előbb elvitáloztani kellett.

Mikor a 11-ik napon április 24-én ezelt is készen voltunk, — a tavaszi napfeljötté irányában ástott 2-20 méter hosszú, 1-20 méter, széles sir tárukt előlünk, amely már az 6 és televény alá, a sárga agyagos rétegec volt lesüllyesztve. A sir befedésére használt fűrészelt vagy hasított deszkák korhadványai azonban csak félig, napfeljötté felől borították a sir üregét.

Másik végén semmi nyomuk nem volt. Ebből mindjárt sajnos következtethetünk arra, hogy a sok százesztendősrít, ugyancsak sok száz esztendővel ezeltől, amikor még a deszkákat nem emészette meg a mulandóság, e halom rendeltetését ismerők kirabolták.

Csakugy bármennyire gondosan, a maguk kezével kapartuk is ki a sirüregbe nyomult fekete földet, szüretkor megszedett szőlőveszőző hasonló csupasz csontváznál egyebet nem találtunk a sirban.

Termetes csontvázat, amelynek koponyája, csakugy a hossz-négyzetű sir tengelyétől eltérő irányban, — a délnyugoti sarokban fekiúdt. Lábai keletre válnak kinyújtóztatva. Egy gomb, egy öv csat, egy szíjvég, egy ezüst lemezecke vagy gyöngyszem sem maradt körülötte. Már pedig az 6 és hajdanban is nem közönséges halandónak emeltek ekkora sírhalmot. A koponya fekvése is igazolja, hogy kiraboltság előtt állunk.

Mindazonáltal e sir kifosztott állapotában is megjutalmazta munkánkat, fíradásunkat és költésünkét azzal az eredménnyel, amelyet belőle tudományos szempontból levonhatunk, hogy tudniük a Basahalom s talán az említett halom — lánccolbata eső többi halom is, nem örhalomnak készült, hanem a népvándorítás hullámlása közben halálukat itt talált törzsfők, s ezek családtagjai nyugvó helyeiket jelölték. Kettőnek-háromnak megásatása bizonyoságot fog majd tenni e vélemény helyessége mellett.

A szomszédos Szabolcs vármegyében, Geszterédén (nem messze Debreczentől) Józsa András ur hat halom is felásatott br. Vécsey József és a nagy archaeologus Romer Flóris jelenlétében. Ötben ugyan semmit sem talált, csak kifosztott sírokat; — a hatodikban kevés, bár becses, kor meghatározásra is alkalmas sírmelékleteket. A nagy-kállói Korhány halom megásatása is, bár többé került 400 forinttal, teljesen meddő volt, — mégsem csüggedt el, hogy ne folytona a szabolsmgyei többi halom felkutatását.

Egyéb iránt annyit a másutt megásott halomokban talált hasonló sírok után, s Hampel József nyomán a Basahalmról is mondhatunk, hogy a benne levő sír a Krisztus utáni II—V. századból származhat, s hogy valamely germán fajbeli törzs temetkezett ide is, épen ahonik a szabolsmgyei nagy tumulusok s a jász-alsó-szentgyörgyi Borsahalom alá.

Legközelebb Elepen Klein Mór ur tanujában, ahol óskori temetőhelyet sejtünk, folytatjuk az ásatást.

Az ásatást vezelő muzeumőr.

A városi muzeum gyarapodása. Közönségünk érdeklődését folyton ébren tartja a városi muzeum. Az ajándékozások sem számetelnek. Ezáltal a márczius 25-től április 15-ig érkezett ajándékok számolom be a nyilvánosság előtt:

Könyv-és kézirattárak számára ajándékozók: Éles József ur 1849. április 14. függetlenségi nyilatkozatot, Szabolcsa Mihály eredeti levelét. Özv. Imre Tamásné Deák Ferencz fanyképét. Dr. Kardos Samu ur Az erdélyi Muzeum ufolyama 1. füzetét. Lőrkovits A. ur 2 selyem szinlapot, 11 db. könyvet és füzetet. Römer Henrik ur Blaha Lujza, el. gróf Andrásy Gyula és Munkácsi Mihály arczképeit. Löwenheim Sámuel ur egy arczképet. Sipos György ur a városi házépztártól 2 történelmi kömetszetet és a vármegyey címer-rajzait. Símegey Ferenc ur a Boldogfalvai kertség 106 éves jegyzékünyvét. Özv. Szabó Imréné asszony czéhbizonyítványokat. Szilágyi Józsefné asszony, régi adópalátát. Tóth Miklós ur, XVII. századbeli aczémetzeszt, szinlapot stb.

Régiségeket ajándékozók: Fejértő István ur, kuruczorbéli síveget, melyet a Bábaképzde mellett csontváron találtak. Furman Lajos ur régi fa-sínget. Jubász Gábor ur óskori edény darabját. Müller György ur kétfél egyenes pengéjű kardot. Szilágyi Bálint ur (Nyugati-u.) érdekes vadász kést. Stroba Vilmos és Zsigmondovics László középkori sarkantyú taréját.

Pénzeket ajándékoztak: Thill Gusztáv krassó-szörényi fõszolgabíró ur, Róbert Károly király ezüst denárját. Harstein Kálmán ur 1848-beli magyar aranyat. Imre János ur, Kun Hermann úrnó, Kiss István assz., Farkas József ur, Engel Herman ur Kossuth-bankókat. Römer Henrik ur 8 ezüst, 28 drb. rézpént. Nádasdy József ur 4 drb. ezüst pént és Kossuth-bankókat. Smilovics Mihály tanító ur 67 drb. ezüst és réz pént. Szabó Lajos ur 1 drb. ezüst pént. Tóth Miklós ur 49 drb. ezüst- és rézpént.

Néprajzi tárgykakul gyarapították muzeumunkat: Duzs József ur ezüst gombos, bársony, czivis mellény. Éles József ur egy szeghalmi tanító által fából faragott óreg fapipát. Furman Lajos ur egy gyertyakoppantót és esont gyertyatartót. Komlóssy Miklós ur néhai Konty Lajos magánlevéltárnok menyeczes faúgyának részeit. Török Péter tanár ur kaskétt. Öv. Szilágyi Józsefné asszony bõrdorított, hozzávaló vágó késsel és kovászfát.

A városi tanács pedig szives volt átengedni 3 drb. 48-beli, 1 drb. banderális, 2 drb. fumei selyem zászlót és 1694-ben készült szenátorai öreg székét. — Vétel útján is több rendbéli néprajzi tárgyat szereztünk.

A museum öre.

Debreczen sz. kir. város kebelében létező nemesek összeírása 1847-bõl.

(Folytatás.)

Halvan-utca: Albert István, Arany Sándor, Ádám István, id. Berzetei Nagy Sándor, Bacsó Bálint, Bórr László, Barcsa Károly, Blaskovits Kálmán, Csuha András, Csaszódi Sámuel, Csaszódi István, Dávid Ferencz, Dávid István, Dávid Imre, Elek József, Fekete Mihály, Fekete Károly, Fazekas János, Fülöp Sámuelné, Falusi Sámuel, Fodor Sándor, Fülöp János, Jenei József, Farkas János, Farkas András, Földesi Szabó István, Glótz József, Harsányi János, Huszti Raskó György, Joó József, Bevicssei Nagy Sándor, Jákei Balogh Lajos, Komlóssy Imre, Komlóssy Dániel, Kerekes Ferencz, Kiss Péter, Kálmán István, Kollár Sámuelné, Kollát Sándor, Kálmán János, Lénárt Mihály, Lénárt Ferencz, ör. Matkó János, Kántor István, Kos Imre, Kollát Dániel, Kálmán József, ifj. Matkó János, Márkus István, ifj. Nagy Mihály, Nánási Károly, Nánási Sámuel, Nadányi Antalné, Pap Lajos, Pávai Gábor, Pávai József, Pávai György, ifj. Pávai József, Somogyi András, Szatmári Nemeti Sámuel, Szegedi Sámuel, özv. Somogyi Jánosné, Somogyi Gábor, Somogyi Károly, Somogyi György, Szoboszlai Szabó István, Szétszei János, Tikos József, Tanító Borbély Sámuel, Tikos Ferencz, Tóth János, Tamási Sándor, Tyukodi György, Újvári György, Uszó Mihály, Zilahy Sámuel, Varga Mihály, Vásárhelyi Sámuel, Kovács Imre, özv. Kovács Andrásné, Csikos Sándor, Zombori Imre, Kosuth András, Szentpály László, Pozner Antal, özv. László Józsefné, Szüts Sámuel, Kiss Ferencz, Reviczki Dénes, Szentimrei Lajos, Fekete Gábor, Gõgte Sándor, Kiss Ferencz, Szögényi Sándor, Farkas Károly, Prépost Molnár Péter, Fülöp András Jellek, Szüts István professzor, Csécsi Imre orvos, Magyar István, Horváth József, Nagy László, Dicsõfi József, Németi Gábor, Szilágyi Sámuel, Nagy Pál ügyvéd, Kacsóh Mihály, ör. Kacsóh Ferencz, ifj. Kacsóh Ferencz, özv. Kóvér Lászlóné, Deák György, Tóth Lajos tipografus, Magyar Imre ügyvéd, Márton Lajos, Megyeri Gábor, Megyeri Károly, ifj. Nagy Sándor ügyvéd, Poroszlaj László, Simonfi Sámuel, Dobrai József, Ormós János, Szombathi István; Pap Józsefné, Nagy Bálint, Csécsi János, Matolcsi Péter, Nánási Imre, Katonka Lajos.

Hirek.

— Uj jogtudós. Scholtz Elemér, a debreczeni társaságlet szeretetreméltó, művelt tagja a napokban Kolozsvárrót az összes jogtudományok doktorává avattattott.

— Alispán választás. Hajdu vármegye alispáni székét a közel jövõben betöltik. A díszes állásra több érdekes férfi pályázik, névszerint *Czegledy Mihály* vármegyei tiszti főügyész, *Nábráczky István* főszolgabíró, *Kovács Gyula* volt országgyűlési képviselő, *Somogyi Béla* hajduböszörményi polgármester és *Csohány László* hajdunánási polgármester. Mindannyian érdemes erõi a közigazgatásnak és társadalmi életnek és éppen azért ez órában nem tudható, hogy kit ülten a vármegye bizalma a főispáni székbe.

— Halálozás. *Osváth Ferencz* tekintélyes ügyvéd f. hó 6-ikán elhunyt. Temetése nagy részvéttel ment végbe. A család, rokonok, ismerõsök és jó barátok sok-sok koszorúja fedte a koporsót.

— Zilahy távozása. Zilahy Gyula szinigazgató f. hó 8-ikán tartotta az utolsó előadást. Bucuszavában igéri, hogy a jövõ színházi szezonban gondoll fogja pótolni ama hiányokat, melyek társulatánál előfordultak az idei szezonban. Lapunk legközelebbi számában hosszabb cikkelyben fog egyik munkatársunk az elmúlt színházi dolgokról beszámolni.

— Elhunyt iparos. Bisothka Gábort nagy részvéttel temették el Péterfia-utczai lakásáról f. hó 8-ikán. Az elhunyt sok érdemet szerzett az ipar terén. Béke poraira.

— Az iparos tanonciskola dicsérete. Mártonffy Márton m. kir. udvari tanácsos, iparoktatási főigazgató, a következõ levelet intézte a debreczeni iparos tanonciskola igazgatóságához:

616—1906.

Iparos tanonciskola lektintetes Igazgatóságának Debreczen.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur folyó évi április hó 19-én 109,872. sz. a kelt, hozzám intézett leiratában arról méltóztatott értesíteni, hogy a szakfelügyelõk jelentésébõl örömdetes tudomást szerzett arról, hogy tekintetességged vezetése alatt álló iparos tanonciskola dicséretes eredménnyel végzi feladatát.

Ennek folytán miniszter ur óngyméltósága megbizott engem, hogy dicsérõ elismeréssel tekintetességgeddel s a vezetése alatt álló tanstetületel közöljem.

Teszem ezt igaz szível, csak azért is, mert ebben a magas elismerésben dicséret és kitüntetés háramlik mindazokra, akik az iskola fenntartása, gondozása, oktatás és nevelés ügyében buzgalommal fáradoznak.

Egyuttal reményemet fejezem ki arra nézve, hogy ezen intézmény minden időben híven fogja betölteni hivatását.

Budapesten, 1906. évi április hó 27-én.

Mártonffy,

m. kir. udvari tanácsos, iparokt. főigazgató

— Debreczen a szatmári főispán beiktatásán. Debreczen sz. kir. város képviselõtõben Falussy Árpád dr. szatmári főispán beiktatásán megjelentek: *Vecsey Imre* főjegyzõ, *Király Gyula* tanácsnok és *Ronesik Lajos* fõszámvõvõ A beiktatás nagy ünnepségek! közt ment végbe, melyen a szomszéd törvényhatóságok küldöttei is jelen voltak. Az új főispán hatalmas beszédben mondotta el programját, mellyel nagy tetszést aratott.

— Negyvenéves tanári jubileum. Balogh Ferencz debreczeni ref. theol. akad. tanár, az ismert egyháztörténész, ebben az évben tölti el tanári mûködésének negyvenedik évét. Ebbõl az alkalomból a tisztántuli ref. egyházkerület, a kollégium és volt tanítványai szép ünnepet rendeznek tiszteletére május 15-én d. u. 5 órakor a kollégium dísztermében. Az egyházkerületi elnökség, volt tanítványai közül egy eszeres, egy tanártárs és egy jelenlegi tanítványa fogják üdvözölni az ünnepelt, kinek díszes emléktárgyakat adnak át a volt és mostani tanítványai ajándékképpen és nevének megörökítésére ugyancsak

taníányai gyűjtéséből alapítványt tesznek. Az ünnepélyre a rendező bizottság külön meghívokat nem bocsát ki, de mindazokat, kik a sok érdemű tanár ünnepelésében részt kívánnak venni, szívesen látja.

— **Hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál.** A debreceni pénzügyigazgatóságnál megváltoztak a hivatalos órák. A nyár folyamán oelután nem lesznek hivatalos órák. Az új rend szerint a hivatal reggel nyolcz óratól délután két óráig dolgozik.

— **Finn egyetemi hallgatók Debreczenben.** Néhány hét múlva érkekes vendégei lesznek Debreczennek. Fölöttébb messziről. Északoroszország felett elterülő Finnországból jönnek százhuszan a magyar alföld metropoliséba. A helsingforszi egyetem hallgatói s tudós tanárai látogatnak el hozzánk, hogy európai körutjokiban megismerjék a legmagyarabb várost s hogy itt hazafias czébra hangversenyt tartsanak. A helsingforszi egyetem hallgatóinak rendkívül híres dalárdájok van. Körutjokát már megkezdték s most éppen Berlinben tartottak ilyen hangversenyt. A kritika vilóságag elragadtatással emlékezik meg róluk. Ami a helsingforszi finn egyetemi hallgatók debreczeni utját illeti, erre nézve ma nagyon illetékes helyről kaptunk előzetes értesítést. Még a napokban Debreczenbe érkezik Philippon finn szobrász-művész, aki az egyetemi hallgatók utját készíti el s budapesti illetékesek körök ajánlatára Széll Farkas kir. táblai tanácselnököt, a kitünő történetirőt és Éberhard Béla tanárt fogja felkeresni, hogy előbb terjessze a finn egyetemi hallgatók debreczeni látogatásának ügyét. Ez a látogatás kétségtelenül érdeklődéssel találkozik Debreczenben.

— **Az 1905. évi zárszámadás.** Debreczen sz. kir. város házipénztárának, továbbá a házipénztárban kezelt alapítványoknak 1905. évi zárszámadása kikerült a nyomdából és szétküldetett a bizottsági tagoknak. A fősámvető rendkívül gondos munkát végzett a zárszámadás összeállításával, hűen és világosan számolva el a város 1905. évi kiadásairól és bevételeiről.

— **Kiadó lakás.** A Péterfia-utca 14. sz. házban egy kényelmes udvari lakás, irodának is felette alkalmas, minden órában kiadó.

— **Április hó 15-én megnyit a nagyerdei gyógyfürdő.** Hányan vannak városunkban is, akik elmennek hidegviz kurára megszede idegenbe, tengerpézt áldozva, holott a hidegvizgyógyimódot ép ugy használhatják a Nagyerdőn, hol a vizgyógyimódot minden modern eszköze, a fürdőbérlo elismert szaktudománya, lelkesmeretes gyógykezelése rendelkezésükre áll. A fürdőbérlo Balkányi Ede dr. főorvos a legnagyobb áldozatkészséggel tartja fenn a fürdőt, nagy költséggel felszerelte azt a modern higiénia minden eszközével és oly olcsó áron kuralthatja magát mindenki, mint sehol a világon. A víz alkalmazása gyógycelokra, hőmérések, alak- és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözöb betegségeknek eredményel alkalmazhatjuk. Általában a vizgyógyimódot edzőleg, életelőleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az idegrendszernek kedvező befolyásoltatása által a beteg szerveknek meg-

változott működésük idéztetik elő. Sem fiatalja, sem örege nem zarándok ki a hidegvizgyógyimó alól. A fiatal szervezet erőteljesebben fejlődik és gyarapszik mellette, míg a magasban korban a hanyatló erőket felélelteti és a lassan működő szerveket felrészíti. Eredményel alkalmazható tehát a vizgyógyimó és annak különféle alakja: 1. Súlyos betegségek utáni elgyengüléséknél. 2. Erősödési és edzési szempontból, a légzőszerveknek huror' állapotra való hajlamánál. 3. Táplálkozási zavaroknál, u. m. verszegényiség, sápkör, kövérség, kövszény, görvlyörk- és czukorvizezésnél. 4. Gyomor-, bél- és májbetegségekénél. 5. Vérkeringési zavaroknál, vértululás- és aranyeres bántalmaknál. 6. Rheuma- és idegbántalmaknál. 7. Az idegrendszer megbetegedésénél, a neurastheniánál, ennek sokoldalú jelenségeinél, a mint: fejförés, szédülés, fejnyomás, levertség, szellemi és testi kimerültség, álmatlanság, asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor-, bél- és nemi szervek neurastheniájánál, hysteriánál, Basewood-féle betegségnél, göröcsös és hűdési állapotoknál. — A nagyérdői hidegvizgyógyintézet modern és czélrészit berendezés, fekvése és kitünő puha vize fölötté alkalmas tényezők a vizkúrának sikeres használatára. Fővárosi szaktörtsi személyzet végzi a teendőket, az árak mérsékelték. Orvosi felügyelet. Az im'et egész nap nyitva férfiaknak: d. e. 9 óráig és d. u. 5-8 óráig; nőeknek: d. e. 9 óratól d. u. 5 óráig. Kiki keresse meg elvesztett egészségét a nagyérdői hidegvizgyógyimó intézetben

5369.
1906. sz.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város házipénztárának 1905. évi zárszámadása elkészülvén, az az 1886. XXI. t. cz. 17. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelelően f. évi május hó 15-ik napjáig a város számvévo hivatalánál közszemlére tétetett.

Erről azon felhívással értesítetik a város adózó lakosága, hogy a zárszámadás a hivatalos órák alatt megtekinthető s az ellene netalán emelhető kifogások vagy észrevételek a tárgyalásra hivatott közgyűlést megelőző 5 nappal a tanácshoz írásban beadhassa.

Debreczen, 1906 április hó 23.

Városi Tanács.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legutányosabban és jótállás mellett eszközi FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban), Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen.

Telefon-szám 168.

Uri divat, kalap és fehérmű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérműeket és kelenyget mérték szerint a legszöb kivitelben készít.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYÖR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselet: Debreczen és Hajdúmege részére: LUKÁCS VILMOSNÁL, Hatvan-utca 5.

Márványmozaiklap.

Műk- és Czementarugyár.

Beton és vasbeton.

Építési vállalat.

Átereszkek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **kar-**
mantus és **csőmészölt** Cze-
mentosövek, Csatornázás.

Beton és Granito Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron
a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstszaklatást megszüntet.